

119

MINISTRIES

“Dit document is een script van onderwijs dat is bedoeld om via video te worden getoond. In de video worden relevante tekst, dia's, media en afbeeldingen getoond om de presentatie te vergemakkelijken. Daarom is het mogelijk dat deze tekst soms niet vlot leest of dat bepaalde teksten eigenaardig klinken. Daarnaast kunnen er grammaticale fouten voorkomen die niet acceptabel zouden zijn in literair werk. We moedigen u aan om het video-onderwijs te bekijken omdat het een aanvulling is op het schriftelijke onderwijs.”

119 Belangrijke studies: Hoe het Christendom is overgegaan van de Sjabbat naar de Zondag

Waarom houden de meeste hedendaagse christenen de Sjabbat niet op de zevende dag, de zaterdag? Een populaire overtuiging is dat God de Sjabbat heeft veranderd naar de zondag in het Nieuwe Testament.

In de Westminster Confession staat bijvoorbeeld:

Vanaf het begin van de wereld tot aan de opstanding van Christus was [de Sjabbat] de laatste dag van de week; en vanaf de opstanding van Christus, werd dit veranderd in de eerste dag van de week.

-Westminster Confession XXI:VII

Veel christenen zullen verbaasd zijn om te horen dat het Nieuwe Testament helemaal niet leert dat de Sjabbat werd veranderd. De apostelen bleven de Sjabbat op de zevende dag houden, lang na de opstanding van de Messias. We lezen dat de zondag pas eeuwen na de tijd van de apostelen algemeen werd geaccepteerd als een vervanging van de Sjabbat in het christendom.

Sommigen zullen nu misschien aanhalen dat het Nieuwe Testament spreekt over de ontmoeting van de apostelen op de eerste dag van de week, de zondag. Er zijn één, of misschien twee passages, die vermelden dat de vroege gelovigen op zondag samenkwamen (Handelingen 20:7; 1 Korinthe 16:2). Maar er zijn geen aanwijzingen dat dit de wekelijkse bijeenkomsten waren, laat staan dat de vroegste christenen enige intentie hadden om de Sjabbat te veranderen.

Volgens het boek Handelingen bleven de eerste christenen de Sjabbat op de zevende dag vieren (Handelingen 13:13-52; 16:13; 17:2; 18:4). Lukas vermeldt dat het de gewoonte was van Paulus om op de Sjabbat in de synagoge te aanbidden, net zoals het de gewoonte was van Jezus (Handelingen 17:2; vgl. Lukas 4:16). Volgens de Nieuwtestamenticus Herold Weiss:

Het Nieuwe Testament laat zien dat de Sjabbat een prominente plaats innam in de vroege christelijke gemeenschappen.

-Herold Weiss, *A Day of Gladness: The Sabbath among Jews and Christians in Antiquity* (Columbia, SC: University of South Carolina Press, 2003), blz 117

Aangezien de Bijbel de vervanging van de 7^e dag Sjabbat door de zondag nergens ondersteunt, hoe is de situatie dan ontstaan waarbij de meeste christenen nu op de zondag samenkomen?

We gaan die vraag straks onderzoeken. Maar eerst, hoewel de overgang van de Sjabbat naar de zondag al vroeg in de christelijke geschiedenis is begonnen, zullen velen misschien verbaasd zijn als ze horen dat deze verandering niet meteen plaatsvond en ook niet overal werd toegepast onder christenen.

Twee kerkhistorici uit de vijfde eeuw, Socrates Scholasticus en Sozomen, getuigen bijvoorbeeld dat bijna alle christenen buiten Alexandrië en Rome gewoon de Sjabbat bleven vieren, naast de zondag.

(Socrates Scholasticus, *Ecclesiastical History* (Kerkgeschiedenis) 5.22; Sozomen, *Ecclesiastical History* (Kerkgeschiedenis) 7.19)

Zoals de geleerde Kenneth Strand opmerkt, toont dit bewijs aan dat "zelfs in de vijfde eeuw bijna de gehele christelijke wereld zowel de zaterdag als de zondag vierde voor speciale religieuze diensten".

(Kenneth A. Strand, "The Sabbath and Sunday From the Second Through Fifth Centuries", *The Sabbath in Scripture and History* (Washington, D.C.: Review and Herald Publishing, 1982), blz. 324)

De vroegste christenen beschouwden de zondag dus niet als een vervanging voor de Sjabbat. Nogmaals, buiten Alexandrië en Rome vierden de meeste christenen allebei de dagen. Dus wat gebeurde er daarna?

Welnu, tijdens de eerste en tweede eeuw na Christus was er een groeiend conflict tussen de Joden en het Romeinse rijk. Dit conflict "maakte het noodzakelijk voor christenen om een nieuwe identiteit te ontwikkelen om zo de repressieve en bestraffende fiscale, militaire, politieke en literaire maatregelen te vermijden, die waren gericht tegen de Joden."

(Lawrence T. Geraty, "From Sabbath to Sunday: Why, Hoe en wanneer?" *Partings: How Judaism and Christianity Became Two* (Washington, DC: Biblical Archaeology Society, 2013), blz 266)

In Alexandrië en Rome, waar de Jodenvervolging bijzonder hevig was (Josephus, *Antiquities* 18.8.1; 19.5.2; *Jewish Wars*, 2.18.7), was er een sterke motivatie om het christendom los te koppelen van het Jodendom. Dit leidde ertoe dat de christelijke gemeenschappen in die plaatsen de viering van de Sjabbat al vroeg verlieten.

(zie Skip MacCarty, "The Seventh-Day Sabbath", *Perspectives on the Sabbath: 4 Views* (Nashville, TN: B&H Academic, 2011), blz. 42)

Maar nogmaals, deze motivaties waren niet overal aanwezig. Zoals we eerder zagen, bleven de meeste christenen die niet in Alexandrië en Rome woonden, tot in de vijfde eeuw na Christus gewoon de Sjabbat vieren, naast de zondag.

In ieder geval beschouwden de vroegste christenen de zondag niet als een vervanging van de Sjabbat. Zondag was zijn eigen religieuze dag. In feite was de zondag oorspronkelijk niet eens een rustdag.

-Kenneth A. Strand, "The Sabbath and Sunday From the Second Through Fifth Centuries", *The Sabbath in Scripture and History* (Washington, D.C.: Review and Herald Publishing, 1982) , blz 330

Dus, hoe werd de zondag uiteindelijk erkend als de "christelijke Sjabbat"? Welnu, op 7 maart 321 n.Chr. verordende keizer Constantijn dat de zondag een rustdag zou zijn.

(*Codex Justinianus* 3.12.3).

De christelijke historicus Justo González geeft een goede samenvatting van wat edict voor de christenen inhield:

Nu de zondag een rustdag was geworden, moesten de burgerlijke wetten bepalen welk werk op die dag was geoorloofd. Al snel volgden kerkelijke wetten, waarin ook werd bepaald welke activiteiten op zondag waren toegestaan en welke verboden waren. Onder zulke omstandigheden is het niet verwonderlijk dat de zondag nu verbonden werd met de Sjabbatsrust en met het gebod dat hiertoe opriep. Dit was de grote verandering die werd geïntroduceerd door het decreet van Constantijn. Het bracht een verbinding tot stand tussen de zondag en Sjabbatsrust, die niet aanwezig was in het vroegere christelijke denken en devotie. Uiteindelijk zou dit leiden tot discussies over de vraag of de zondag de Sjabbat heeft afgeschaft, of dat de christelijke eredienst op de Sjabbat zou moeten plaatsvinden, enzovoort.

-Justo L. González, *A Brief History of Sunday: From the New Testament to the New Creation* (Grand Rapids, MI: Eerdmans Publishing, 2017), blz 45

Het decreet van Constantijn opende de deur voor de latere kerkelijke autoriteiten om het houden van de Sjabbat te ontmoedigen en uitsluitend de zondagsviering verplicht te stellen. Ongeveer zestig jaar na dit decreet eiste Canon 29 van het Concilie van Laodicea bijvoorbeeld:

Christenen mogen niet Joods worden door op de Sjabbat te rusten, maar moeten op die dag werken, en in plaats daarvan de dag des Heren [de zondag] eren; en, als ze dat kunnen, rusten als christenen.

-Council of Laodicea's Canon 29. Quoted in D. Thomas Lancaster, *From Sabbath to Sabbath: Returning the Holy Sabbath to the Disciples of Jesus* (Marshfield, MO: First Fruits of Zion, 2016), blz 269

Na verloop van tijd minachtten de kerkelijke autoriteiten de viering van de Sjabbat steeds meer en promootten ze alleen nog maar de zondagsviering.

Zoals Strand opmerkt:

Dit proces veroorzaakte een wijdverspreid conflict tussen de zondag en de zevendedags Sjabbat, en in de middeleeuwen verdrong deze zondagse "sjabbat" in vrijwel geheel Europa uiteindelijk de oorspronkelijke zaterdagse Sjabbat.

-Kenneth A. Strand, "The Sabbath and Sunday From the Second Through Fifth Centuries," *The Sabbath in Scripture and History* (Washington, D.C.: Review and Herald Publishing, 1982), blz 330

Na de Reformatie verving de zondag in de Engelssprekende landen niet alleen de Sjabbat, maar werd deze zelfs de Sjabbat genoemd. Protestantse christelijke bekentenissen, preken en literatuur uit deze periode bevestigen allemaal het gebod van de Sjabbat, maar toch wordt daarmee de zondag bedoeld. Dus werd de Sjabbat veranderd van de zaterdag naar de zondag, niet door de Schrift, maar door de politieke edicten en kerkelijke concilies, eeuwen na de tijd van de apostelen.

Voor alle duidelijkheid: er is niets mis mee om op zondag naar de kerk te gaan, of welke andere dag dan ook. Historisch gezien weten we dat de christenen op zondag religieuze diensten hielden. Er is echter een probleem wanneer we de geboden overtreden ter wille van het houden van tradities. We moeten niet zijn zoals de Farizeeën, die Jezus berispten door te zeggen: "U stelt op een mooie manier Gods gebod terzijde om u aan uw overlevering te houden" (Markus 7:9).

Mogen wij als christenen de Schrift hooghouden als onze uiteindelijke autoriteit. Het vierde gebod zegt dat we de Sjabbat moeten eren. De zevende dag - niet de eerste dag, of een andere dag - is een heilige dag waarbij God ons heeft opgedragen om die te houden. Laten we de Schriften gehoorzamen zoals de apostelen dat deden en de Sjabbat gedenken.

We bidden dat deze korte studie je tot zegen is geweest.

Vergeet niet om alles te onderzoeken!

Sjalom!

Voor meer informatie of andere studies, verwijzen wij je naar onze website www.testeverything.net

EMAIL: Info@119ministries.com (USA); info@119ministries.nl

FACEBOOK: www.facebook.com/119Ministries; www.facebook.com/119ministriesnederland

WEBSITE: www.TestEverything.net & www.119ministries.nl

TWITTER: www.twitter.com/119Ministries# (USA)